

Predlog VZMD za spremembe in dopolnitve Zakona o prevzemih (ZPre-1C), 23. 1. 2012

I. Uvodno

Vseslovensko združenje malih delničarjev (VZMD) načeloma pozdravlja novi predlog novele Zakona o prevzemih (dalje ZPre-1C), posebej v delu, kjer se je predlagatelj končno odločil narediti konec eni največjih zlorab zakonodaje v preteklih 15 letih v vseh tistih delniških družbah, ki na temelju nekaterih - očitno zgrešenih teoretičnih zamisli (te so »delnico« pravno svojstveno interpretirale zgolj kot »skup korporacijskih upravičenj«, lebdečih nekje »v etru«) - nikoli niso izdale delnic ne v fizični niti v nematerializirani obliki. Tako smo v Republiki Sloveniji tudi v poslovni praksi poznali in ves čas - vse do 2012 - imeli »lokalno folklorno posebne« pravno teoretične delniške družbe z delničarji, a brez delnic! S tem so predvsem uprave (z izdatno pomočjo nadzornikov) takih družb, bodisi privatizirale delniške družbe, bodisi vzdrževale svoje pozicije in zgrešene poslovne odločitve vis-a-vis delničarjem, prek le-njim dostopnih datotek (internih delniških knjig). Ne vidimo sicer nikakršne potrebe, da se takim delniškim družbam brez delnic oziroma predvsem njihovim upravam dopušča še nov dodaten šest-mesečni rok za končno izdajo delnic, saj menimo, da je bil rok 15+ let povsem dovolj dolg za izdajo delnic oziroma za »inkorporacijo korporacijskih upravičenj«.

Delno se strinjamo tudi s poskusi ureditve področij, kjer zaradi zgrešenih naložb iz preteklosti upniki vstopajo v položaj delničarjev oziroma z lajšanjem tega vstopa tudi na področju prevzemne zakonodaje.

Hkrati pa se je potrebno zavedati, da so »upnike«, predvsem banke, v ta položaj privedle predvsem in prvenstveno njihove lastne, docela zgrešene poslovne odločitve v zvezi z upravljanjem tveganj de-facto nezavarovanih podeljenih kreditov, z (marsikje še neuresničeno) perspektivo bremenitve prostega denarnega toka ciljne družbe in prevalitvijo zavarovanj na sredstva te družbe (torej na temelju ničnih pravnih poslov). To seveda pomeni, da so banke v praksi zasledovale popolnoma zgrešen, naiven teoretični »premislek«, katerega cilj je lahko bil samo uničenja kapitala ciljnih oziroma na te načine »prevzetih« družb (prek združitve prevzemnega, milo rečeno: pod-kapitaliziranega, vozila s ciljno družbo), posledično pa tudi uničenja bančnega kapitala, kjer ciljne družbe niso več zmogle nanje prenesenih bremen, ali pa do uničenja kapitala ciljnih družb sploh (še) ni prišlo.

Ob tem se v VZMD sploh ne opredeljujemo do popolnega kolapsa upravljanja z likvidnostnimi tveganji, predvsem pa s tveganji različne ročnosti aktive in pasive slovenskih, predvsem državnih in paradržavnih bank (kratkoročno zadolževanje in dejansko dolgoročno posojanje, formalno prevedeno v kratkoročno financiranje, z »obljubami« refinanciranja).

Dodaten pomislek vzbuja tudi pridobitni način »zaplenjenih« delnic s strani bank, ki temelji na očitni kršitvi starega, še rimsko-pravnega načela *lex commissoria*. Upniki-banke torej »postajajo« delničarji oziroma lastniki delniških družb, prek prenosa zavarovanj v svojo last po silno dvomljivih cenah, bodisi tako, da na »javnih« dražbah (slabo režiranih predstavah oziroma uprizoritvah »privatne« dražbe za »javnost« in revizorje) same prodajajo in kupujejo »zavarovanja«, ali pa kar mimo dražb prenašajo zastavljene delnice neposredno v last hčerinskih, *ad-hoc* ustanovljenih družb - vsakokrat pa tako na prodajni kot na nakupni strani same določajo »ceno« teh »prenosov zavarovanj v svojo last«, v odvisnosti od vsakokratne »poslovne« politike postopnega odpisovanja preteklih zgrešenih naložb na eni strani in vsakokratne pripravljenosti njihovih delničarjev za nove in nove dokapitalizacije.

V tem smislu ne vidimo nikakršnega razloga, da bi bile banke privilegirane v razmerju do navadnih upnikov, ki delnice v ciljni družbi pridobijo s konverzijo svojih terjatev do dolžnika v insolventnih postopkih, sploh v zvezi s prvo nadaljnjo pridobitvijo vrednostnih papirjev ciljne družbe, katere temelj ni »unovčevanje zavarovanj«.

Hkrati smo razočarani, da predlagatelj še vedno ne pristopi k ureditvi nekaterih problemov, na katere VZMD opozarja vse vlade in vse politične stranke že šesto leto zapored.

V to kategorijo spada predvsem podaljševanje očitno neustavne ureditve izključitev po »uspešno« zrežiranih prevzemnih, in sicer po akcijskih (»pravičnih«) cenah na eni strani, ter vlogo in pomenom lastnih delnic in vzajemno dolgovanih klobčičev oziroma delniških klobas na drugi strani.

Predvsem slednje področje je v Republiki Sloveniji omogočalo in še kar naprej omogoča ter daje pravno podlago popolnem razkroju osnov in temeljnih načel korporativnega upravljanja in vodi do masovnega uničevanja kapitala delniških družb, kot smo - žal - pravilno napovedali že leta 2007. Posredno ali neposredno lastne delnice, ponavadi prepletene v klobčiče raznih - predvsem bančnih in vzajemno prijateljskih - parkirišč, ki bremenijo nakupne cene z obrestmi, namreč neposredno in direktno uničujejo kapital tako privatiziranega slovenskega gospodarstva.

Državni zbor je, kljub zelo jasnim opozorilom VZMD, z novelo ZGD-1B to področje še dodatno liberaliziral in s tem dodatno pospešil propad velikega dela slovenskega gospodarstva, ko so uprave prezadolženih družb z obširnimi nakupi lastnih delnic reševale z njimi menda nepovezane delničarje oziroma njihova parkirišča pred bankrotom ali pa vzdrževale cene »bančnih zavarovanj« na nivojih, kjer so bila obljubljena »refinanciranja« zapadlih kreditov - in to vselej v breme preostanka kapitala družb, ki naj bi jih »upravljele«. Teoretična podlaga uničevanju nacionalnega gospodarstva je bila, je in očitno ostaja, še kar naprej intelektualno - vsem očitno - bankrotirana. Ne glede na to, pa njena posledica v praksi - pravna podlaga temu samouničevalnem procesu, kot ga lahko vsi skupaj spremljamo že nekaj let, ostaja ves čas - kljub neštetim in zelo jasnim opozorilom VZMD - nedotaknjena in nespremenjena, tako rekoč »nedotakljiva«.

Končno, z nekaterimi novimi predlaganimi rešitvami iz trenutne verzije predloga ZPre-1C, se ne moremo strinjati.

Predvsem je problematično področje razveze že tako incestnih povezav med »upravljavci« vzajemnih skladov in temi istimi upravljavci, kot vlagatelji v nasledle naložbe, ki naj jih vzajemni skladi, katere hkrati upravljajo, ščitijo pred odpisi ali celo bankrotom. Že brez teh dodatnih sprostitev so bila doslej v Republiki Sloveniji prek vseh skrajnih meja dosledno zlorabljen vsa pravila in poteptana načela upravljanja premoženja, sedaj pa se poskuša te incestne povezave, nastale v preteklosti, prek državnega zbora ex-post legalizirati oziroma sprostiti. Tokrat pod pretvezo nekakšnega »lastništva sklada«, ki ni pravna oseba, s strani vlagateljev, ki mimogrede, po veljavni zakonodaji, o ničemer ne smejo odločati, v vsakdanji upravljavski praksi pa vse prerado krijejo »stroške« obrambe privatnih, zgrešenih in nasledlih naložb »upravljavcev« tega »premoženja vlagateljev«.

Konkretno:

II. Predlogi in komentarji posameznih členov predloga ZPre-1C

K 4. členu predloga ZPre-1C

DODATNO poleg predloga ZPre-1C se

v 1. točki obstoječega 3. odstavka 6. člena ZPre (novi četrti odstavek 6. člena) za besedo »vključno« črtajo »z lastnimi delnicami in«.« Za besedilom »ali drugem zakonu,« se doda besedilo: »razen lastnih delnic«.

V čistopisu:

...obstoječi 3. (po predlogu ZPre-1C četrti) odstavek 6. člena ZPre-1

»Kot osnova za ugotavljanje deleža glasovalnih pravic se upoštevajo:

1. glasovalne pravice iz vseh delnic z glasovalno pravico ciljne družbe, vključno z delnicami, pri katerih je uresničevanje glasovalne pravice drugih delničarjev omejeno po tem ali drugem zakonu, razen lastnih delnic in« ...

K 5. členu predloga ZPre-1C

V CELOTI se črta del predloga ZPre-1C, ki vsebuje predlog sprememba 3. točke tretjega odstavka 8. člena ZPre.

K 7. členu predloga ZPre-1C

V peti točki prvega odstavka 22. člena ZPre-1 se besedna zveza », ali« nadomesti s ».«.

Črtata se 6. točka prvega odstavka.

Drugi odstavek 22. člena ZPre se v celoti nadomesti z naslednjim besedilom:

»Agencija lahko opredeli podrobnejša merila glede pridobitve vrednostnih papirjev iz 3., 4. in 5. točke prvega odstavka tega člena. Dokazno breme glede razlogov iz prvega odstavka tega člena je na osebi ali osebah, ki so v ciljni družbi presegle prevzemni prag.«

V obstoječem četrtem odstavku 22. člena ZPre (ki skladno s predlogom ZPre-1C novi peti odstavek) se iz besedila črta besedna zveza »ali drugem«.

Kjer se s predlogom ZPre-1C dodaja nov 6. odstavek 22. člena ZPre, se zadnji dve besedi iz predloga novega 6.

odstavka »vrednostnih papirjev« nadomesti z besedilom: »odločbe iz 7. točke prvega odstavka tega člena«.

K 8. členu predloga ZPre-1C

K predlogu novega 22.a člena ZPre se doda nov peti odstavek 22.a člena, ki se v čistopisu glasi:

(5) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena, nastopi za banko obveznost dati prevzemno ponudbo v skladu s tem zakonom ob prvi nadaljnji pridobitvi vrednostnih papirjev ciljne družbe, če podlaga take pridobitve ni unovčitev zavarovanja, katerega predmet so bili vrednostni papirji ciljne družbe.

K 11. členu predloga ZPre-1C

V CELOTI se črta prvi stavek predloga 11. člena ZPre-1C.

K 14. členu predloga ZPre-1C

Predlog prvega odstavka 73.a člena se spremeni, tako da se v čistopisu glasi:

(1) postopek o prekršku za prekrške iz četrtega odstavka 71. člena tega zakona in četrtega odstavka 72. člena tega zakona ni dopusten, če pretečejo štiri leta od dneva, ko je bil prekršek storjen.

K 15. členu predloga ZPre-1C

V obeh odstavkih predloga 15. člena ZPre-1C se beseda »šestih« nadomesti z besedo »30 dni«.

K 16. členu predloga ZPre-1C

Z dnem uveljavitve tega zakona se v prvem odstavku 68. člena tega zakona za besedama »iz družbe« črta », če ni v drugem odstavku tega člena določeno drugače«; v drugem odstavku 68. člena se med besedi »ponuditi nadomestilo« vstavi beseda »najmanj«.